

Sosyal Bilimler Dergisi / The Journal of Social Sciences

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 6, Sayı: 36, Nisan 2019, s. 466-480

ISSN: 2149-0821 Doi Number:<http://dx.doi.org/10.16990/SOBIDER.4936>

Ramazan GÖNENÇ

Sakarya Üniversitesi İşletme Bölümü Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi,

ramazan.gonenc@ogr.sakarya.edu.tr

2012-2018 YILLARI ARASINDA YARGITAY DAİRELERİNİN HAKSIZ REKABETE YAKLAŞIMLARININ ANALİZİ

Özet

Bu çalışma, Türk Ticaret Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 1 Temmuz 2012 yılından sonra haksız rekabete ilişkin yapılan değişiklikleri ve Yargıtay tarafından incelenen ve karara bağlanan dava dosyalarına ilişkin bir araştırmaı kapsamaktadır. Haksız rekabetin tanımını, unsurlarını ve kanun maddesini ve haksız rekabet eylemi neticesinde oluşan hukuki ve cezai sorumluluk noktalarına değinilmiştir.

Bu anlamda TTK içerisinde yer alan haksız rekabet alanına dönük yapılan çalışmalarından, doktora ve yüksek lisans tezlerinde Yargıtay kararları ile ilgili hususlar belirtilmemiştir. Bu çalışma ile haksız rekabet, yargı kararları ile ele alınmıştır.

Bu doğrultuda hem işletme alanında hem de hukuk alanında mevcut tezlere ve akademik çalışmalara katkı sunulmak istenmektedir. Literatürdeki kaynaklar; düzenli, disiplinli bir anlayış ile ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Haksız Rekabet, Yargıtay 11.Daire Kararları, İşletme Hukuku

BETWEEN 2012-2018 JURISDICTION OF JURISDICTION ANALYSIS OF APPROACHES TO UNFAIR COMPETITION

Abstract

This study covers the amendments made to unfair competition after July 1 2012 when the Turkish Commercial Code came into force and a study on the case files examined and decided by the Court of Cassation. Legal and penal

responsibility from the definition of unfair competition, its elements and the article of law and unfair competition action have been mentioned.

In this sense the issues related to the decisions of the Supreme Court in the doctoral and master's theses have not been specified in the studies conducted in the field of unfair competition in the Turkish Commercial Code. In this study unfair competition is dealt with by judicial decisions.

In this respect it is desired to contribute to the existing theses and academic studies both in the field of business and in the field of law. Resources in literature has been handled with a regular, disciplined understanding.

Keywords: Unfair competition, Decisions of the Supreme 11. Court, Business Law

GİRİŞ

İşletmelerin piyasa koşulları içerisinde mevcut rekabet durumları göz önüne alınarak, Yeni Türk Ticaret Kanunu'na göre gerçekleştirdikleri eylemler incelenmiş ve bu eylemler neticesinde oluşan uyuşmazlıklar çalışmanın konusu olarak belirlenmiştir.

Genel hatları itibari ile haksız rekabet bu hususlarda vurgulanmıştır:

Kötülemek.

Gerçeğe Aykırı Bilgi Vermek.

Yanlış ve/veya Yanıltıcı Bilgi Vermek-Aldatıcı Reklamlar.

Paye, Diploma veya Ödül almış gibi davranmak ve Doğru olmayan meslek adları ve sembollerini kullanmak.

Yanıltıcı duruma, karışıklığa veya karıştırılmaya yol açmak. (İltibas Yapmak).

Ve son olarak Başkasının Yardımcılarını Görevlerini Kötüye Kullanmaya Sevk Etmek ve Onları Kandırmak Suretiyle İşletmenin Sırlarını Ele Geçirmek olarak açıklayabiliriz.

TTK da haksız rekabete ilişkim m.55'te yazılan 6 ana başlık dava konusu olan hususları belirtmektedir:

1. Dürüstlük Kuralına Aykırı Reklamlar ve Satış Yöntemleri İle Diğer Hukuka Aykırı Davranışlar
2. Sözleşmeyi İhlale veya Sona Erdirmeye Yönelmek
3. Başkalarının İş Ürünlerinden Yetkisiz Yararlanmak
4. Üretim ve İş Sırlarını Hukuka Aykırı Olarak İfşa Etmek; Özellikle, Gizlice ve İzinsiz Olarak Ele Geçirdiği veya Başkaca Hukuka Aykırı Bir Şekilde Öğrendiği Bilgileri ve Üretenin İş Sırlarını Değerlendiren veya Başkalarına Bildiren Dürüstlüğü Aykırı Davranmış Olur.
5. İş Şartlarına Uymamak; Özellikle Kanun veya Sözleşmeyle Rakiplere de Yüklenmiş Olan veya Bir Meslek Dalında veya Çevresinde Olağan Olan İş Şartlarına Uymayanlar Dürüstlüğü Aykırı Davranmış Olur.
6. Dürüstlük Kuralına Aykırı İşlem Şartları Kullanmak. Özellikle Yanıltıcı Bir Şekilde Diğer Taraf Aleyhine;

- a.Doğrudan veya yorum yoluyla uygulanacak kanuni düzenlemeden önemli ölçüde ayrılan veya
- b.Sözleşmenin niteliğine önemli ölçüde aykırı haklar ve borçlar dağılımını öngören, önceden yazılmış genel işlem şartlarını kullanmak.

YÖNTEM

Akademik disipline uygun hazırlanan bu makale çalışmasının amacı işletmelerin haksız rekabet davalarına konu olan eylemlerine ilişkin pratikte karşılaşılan sorunları analiz etmektir.

Çalışma doküman inceleme yöntemi benimsenerek hazırlanmıştır. Tümevarım yöntemi kullanılarak, alan yazın taraması yapılmış, araştırılacak konu hakkında kısıtlar belirlenmiştir.

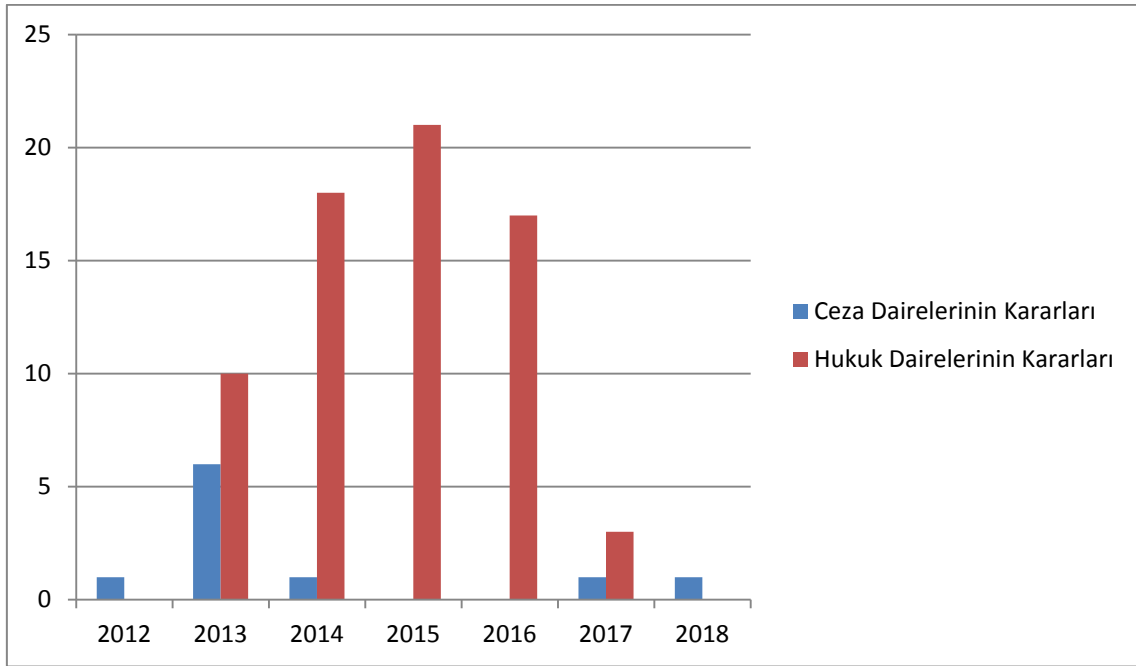
Bu çalışma hazırlanırken nitel analizler yapılmış ve ikincil veriler kullanılmıştır. Post pozitivist bir yaklaşım ile incelenecek belgeler yorumsal bir bakış açısı ile de değerlendirilmiştir.

Çalışma içerisinde yer alan TTK dışındaki haksız rekabet durumları, mahkemelerin bunlara yönelik hangi özel kanunlar ile hükmettiği ve Yargıtay'ın da bu hususta belirttiği görüşler de yer almaktadır.

Çalışmanın bütünü içerisinde belirtilen hususlar haksız rekabete yönelik bakışı, perspektifi biraz daha genişletecektir. Kararların incelenmesi ileriki süreçlerde bilirkişi olarak görev yapacaklara dönük ipucu niteliğinde bilgiler barındıracaktır. Bu açıdan ticaret alanında yapılan çalışmalar somut olaylar üzerinden incelenmiştir.

BULGULAR

Yargıtay'daki dava dosyalarının %41'ine yakını incelenmiş ve elde edilen bulgular değerlendirilmiştir.

Grafik 1: Hukuk ve Ceza Daireleri Kararlarının Yıllar İtibarıyla Dağılımı

Yukarıdaki grafik; hukuk ve ceza dairelerinin, almış oldukları kararların yıllara göre dağılımı esas alınarak oluşturulmuştur.

Aslında haksız rekabete ilişkin 11. ve 19. Hukuk Dairelerinde ve 7. 11. ve 15. Ceza Dairelerinde Yargıtay'a temyize gidilen genel toplam itibari ile 2012-2018 yılları arasında 193 dosya mevcuttur. Bu dosyalar içerisinde 79 adet dosya bire bir 6102 içinde yer alan (54-62. maddeler) ile ilgilidir ve dolayısıyla haksız rekabetin tespiti, önlenmesi, ortadan kaldırılması ve maddi ve manevi tazminat içerikli dosyalardan seçilmiştir. Nitekim diğer dava dosyaları, fikir ve sanat eserlerinin korunmasında yaşanan haksız rekabeti, markaların korunması sırasında yaşanan haksız rekabet durumlarını ve rekabet yasağını, reklam, basın araçları ile yapılan haksız rekabeti ve iltibas ile ilgili yaşanan diğer haksız rekabet durumlarına ilişkin kararları içermektedir. Bu dosyalara çok olmasa da burada da yer verilmiştir.

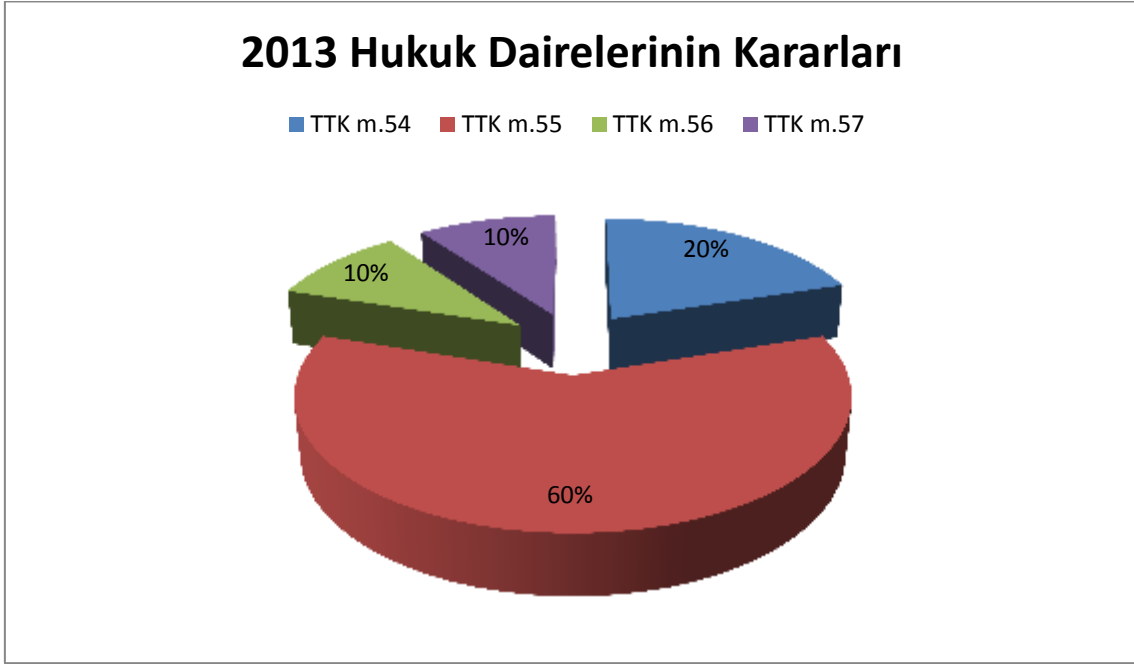
2012* Yılında Görülen Ceza Dairelerinin Kararlarında:

Yeni TTK ile haksız rekabet suçu ile açılmış bir tane ceza dosyası vardır. Bu dosya incelendiğinde risk iştahı görülen bir sektör için işletme, haksız yollardan ve bayisi olmadığı firmalardan haksız kazanç elde etmek isterken suça konu malları mahkemece belirlendiği üzere yakalatmıştır. Oysaki Yargıtay, suçun unsurlarının oluşmadığı kanaatine vararak, mahkemenin yerine geçerek karar tesis etmiş ve yerel mahkemenin kararını bozmuştur. Bu yıl içinde Hukuk Dairelerinin herhangi bir dosya incelemeye de Yargıtay karar arama sisteminden anlaşılmaktadır.

2013* Yılında Görülen Ceza Dairelerinin Kararlarında:

Eski kanun yürürlükten kaldırılınca Ceza Dairelerine temyiz'en dava dosyalarının yeniden değerlendirilmesi açısından yapılan başvurular ve yerel mahkemelerin yeterli delil elde edemeden hüküm tesis edilmesi Yargıtay Ceza Daireleri tarafından eleştirilmiştir. Sanıklar

lehine verilen beraat kararları yerinde görülmemiştir. Bu açıdan Yargıtay tarafından tamamı 'Bozma' şeklinde sanıklar aleyhine değiştirilmiştir.

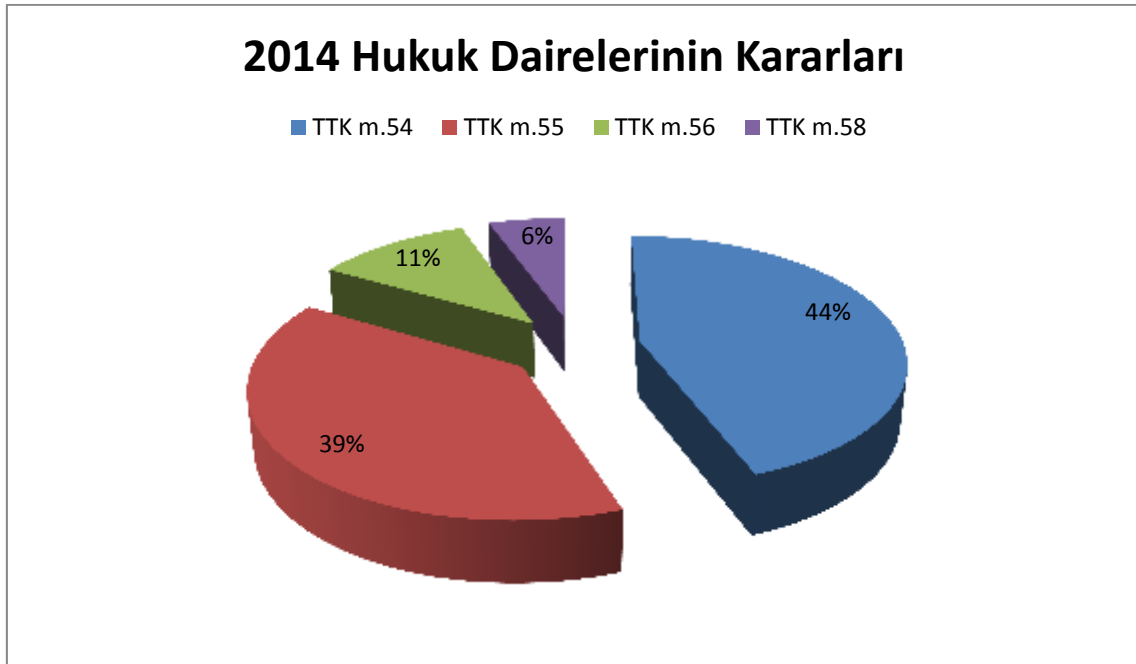
Grafik 2: 2013 Yılı Hukuk Dairelerinin Kararları

Yukarıdaki grafikte 2013 yılı içerisinde Hukuk Dairelerinde temyiz sürecinde karara bağlanan ve dava dosyalarından haksız rekabete ilişkin hangi kanun maddelerine göre açılmış davalar ve yoğunluklarına yer verilmiştir. 2013 yılı içerisinde Hukuk Daireleri kararlarından 10 tanesi alınmıştır.

Bu dava dosyalarından; TTK m.55 kapsamında 6 tane (2'si piyasa fiyatlarının bozulması 55/a.6 ve 55/e, 1'i ticari sınırların ifşası, 1'si iltibas ve 2'si marka hakkına ilişkin tecavüze yönelik verilen görevsizlik kararlarını) içermektedir. TTK m.56'a göre 1 tane dava dosyası marka değerini ve ticari itibarını düşürmek üzere dava konusu olmuştur. Yine TTK m.57 kapsamında ise 1 tane dava dosyası iltibas yapıldığına yönelik açılmıştır. Son olarak TTK m.54' e göre 2 tane dava dosyası dürüstlüğe aykırı hareketler kapsamında yargıya intikal ettirilmiştir.

2014* Yılında Görülen Ceza Dairelerinin Kararlarında:

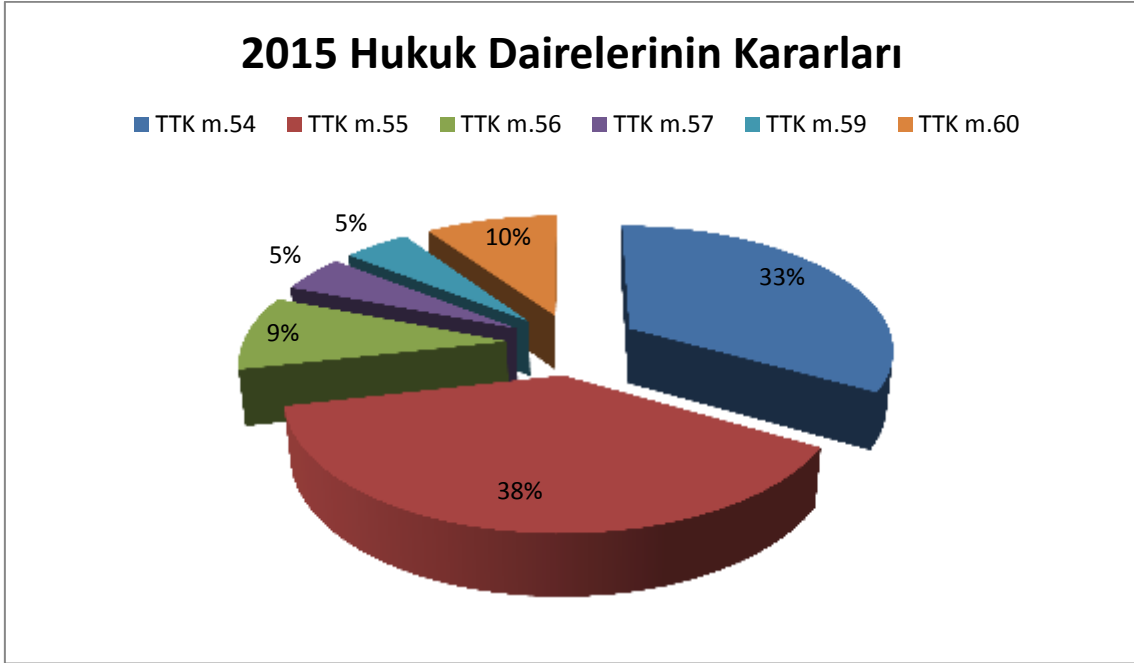
Hizmet nedeni ile güvenin kötüye kullanılması ve haksız rekabet suçu işlenmiş ancak Cumhuriyet Savcısı tarafından kovuşturmayla yer olmadığına yönelik bir karar verilmiştir. Konu; kanun yararına bozma talebi ile Yargıtay'a götürülmüştür. Yargıtay, Cumhuriyet Savcılarının usulen CMK' ya uyararak bir suçu öğrenmelerine müteakip soruşturma başlatmaları ve gerekirse kamu davası açmalarını bildirmiştir. Burada Savcı direkt araştırma yapmadan kovuşturmayla yer olmadığına karar verirse konu kanun yararına bozma davasına konu olur ve dava açılır denilmiştir. Bu sebeplerle Yargıtay, dosyanın kanun yararına bozularak incelenmesini ve varsa haksız rekabet suçuna konu unsurların müeyyide'ye tabi tutulması gerektiğini kararlaştırmıştır.

Grafik 3: 2014 Yılı Hukuk Dairelerinin Kararları

Yukarıdaki grafikte 2014 yılı içerisinde Hukuk Dairelerinde temyiz sürecinde karara bağlanan ve dava dosyalarından haksız rekabete ilişkin hangi kanun maddelerine göre açılmış davalar ve yoğunluklarına yer verilmiştir. 2014 yılı içerisinde Hukuk Daireleri kararlarından 18 tanesi alınmıştır.

Bu dava dosyalarından; TTK m.54'e göre 8 tanesi (Bunlardan 7'si taklit ürün, iltibas kullanımından kaynaklanan haksız rekabeti, 1'i tasarım hakkının ihlalden kaynaklanan haksız rekabet) dolayısı ile açılmış davalardır. TTK m.55'e göre açılmış dava dosyaları 7'si (Bunlardan 4'ü yanlış, yanıltıcı ve gerçek dışı bilgiler vermek, 1'i ticari itibarı zedelemek, kötülemek, 2'si piyasada oluşan fiyatları bozmak). Yine TTK m.56'ya göre açılmış 2 tane dava dosyası vardır. (Bunlardan 1'i 56/1.a-b, maliyet fiyatlarının altında satış yapmak, 1'i de marka hakkına tecavüz sonucu haksız rekabet). Son olarak TTK m.58'e göre de 1 tane dava dosyası basın yoluyla yapılan haksız rekabet durumuna binaen yargı sürecine dâhil edilmiştir.

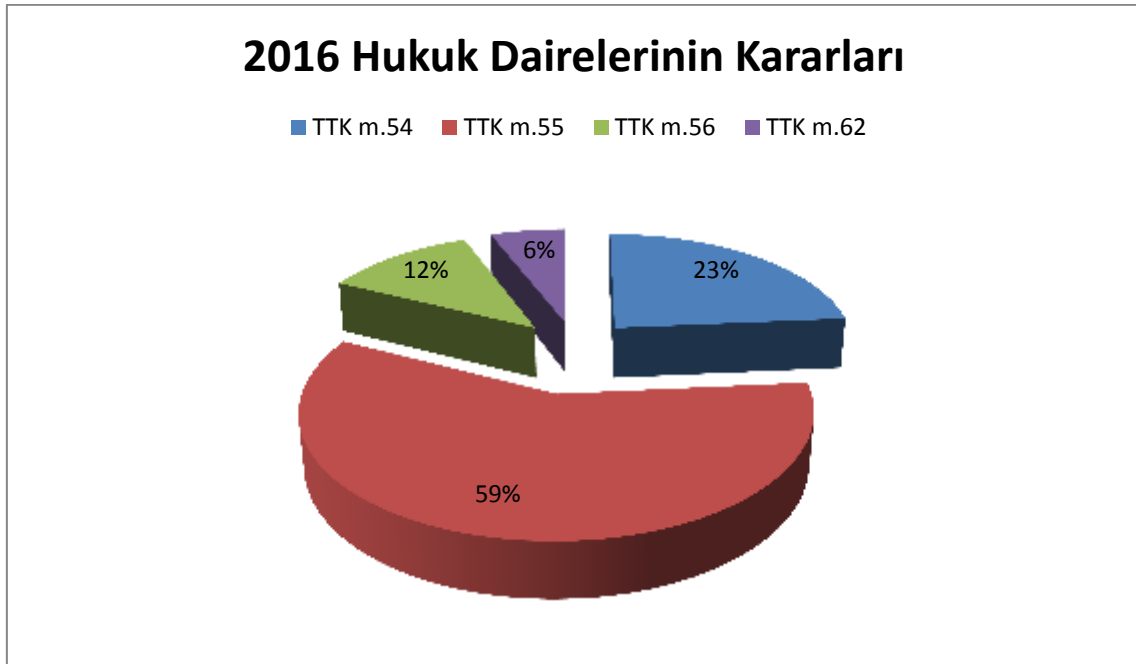

Grafik 4: 2015 Yılı Hukuk Dairelerinin Kararları

Yukarıdaki grafikte 2015 yılı içerisinde Hukuk Dairelerinde temyiz sürecinde karara bağlanan ve dava dosyalarından haksız rekabete ilişkin hangi kanun maddelerine göre açılmış davalar ve yoğunluklarına yer verilmiştir. 2015 yılı içerisinde Hukuk Daireleri kararlarından 21 tanesi alınmıştır.

Bu dava dosyalarından; TTK m.55'ten 8 tane (Bunlardan 2'si başkasının ününden, tanınmışlığından faydalanmak, 1'i iltibas ve taklit, 1'i ticari sırların 3.kişileri rekabette öne geçirmesi, 1'i marka hakkının tecavüz edilmesi neticesinde oluşan haksız rekabeti, 1'i bir meslek dalında olağan iş şartlarına uymamak, 2'si yanıltıcı, gerçek dışı haberler ile kötölemek) sonucunda oluşan haksız rekabet durumunu göstermektedir.

Yine TTK m.54'e göre 7 tane (Bunlardan 2'si tasarım hakkının ihlali ile oluşan haksız rekabeti, 2'si marka hakkın ihlali ile oluşan haksız rekabeti, 1'i ekonomik ve ticari sırların ifşası ve 2'si yalan haberler yaparak kötölemek) fiillerinin işlenmesi sonucu oluşan haksız rekabeti göstermektedir. Yine TTK m.56'dan 2 tane 56/1.e ve 56/1.d haksız rekabet durumunu, TTK m.57'den 1, TTK m.59'dan 1 tane ve son olarak TTK m.60'tan 2 tane dava dosyası düzenlenmiştir.

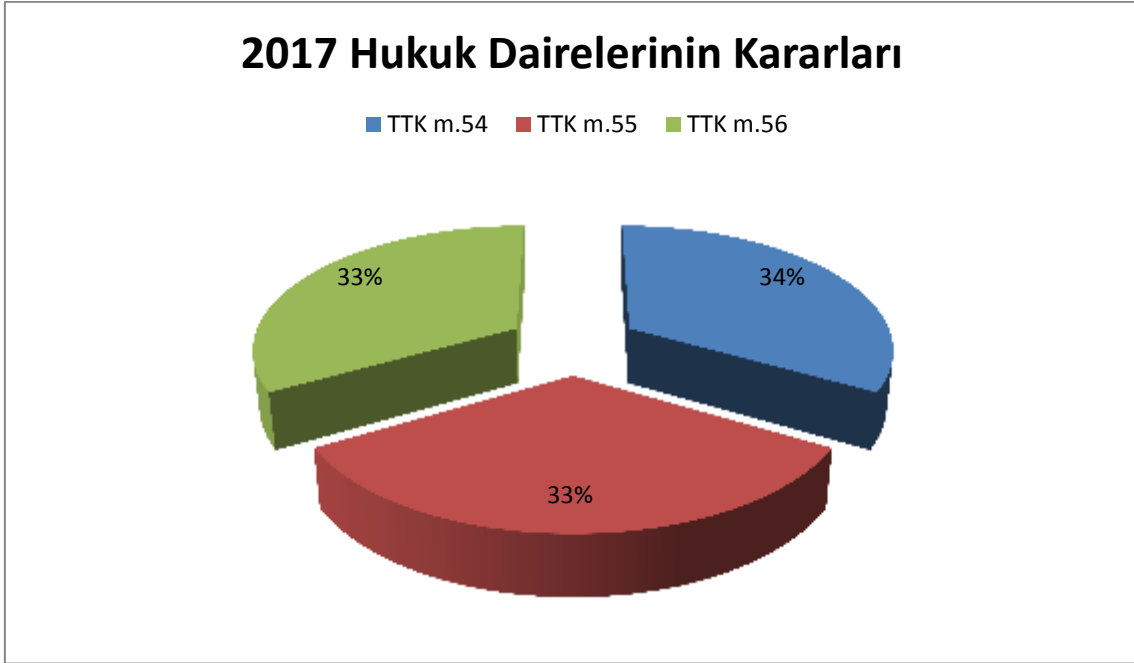

Grafik 5: 2016 Yılı Hukuk Dairelerinin Kararları

Yukarıdaki grafikte 2016 yılı içerisinde Hukuk Dairelerinde temyiz sürecinde karara bağlanan ve dava dosyalarından haksız rekabete ilişkin hangi kanun maddelerine göre açılmış davalar ve yoğunluklarına yer verilmiştir. 2016 yılı içerisinde Hukuk Daireleri kararlarından 17 tanesi alınmıştır. Bu dava dosyalarından 4'ü TTK m.54'e göre (Marka hakkına ve Tasarım hakkına tecavüzün oluşturduğu haksız rekabet) dolayısı ile açılmıştır. Yine 10 dava dosyası TTK m.55'e göre bunlardan (3'ü rekabet yasağının ihlali, iltibas ve taklit, 2'si yanlış, yanıltıcı veya gereksiz yere ve incitici açıklamalar ile kötülemek, 1'i kendisi ile sözleşme yapılması için başkaları ile yapılmış sözleşmelere aykırı davranmaya yöneltmek, 4'ü olağan iş şartlarına uymamak). Yine 2 dava dosyası TTK m.56'a göre (Tüzel kişilerin müşterileri adına dava açma hakları ile gerçek dışı açıklamalar sonucu kötüleme fiillerine) istinaden açılmıştır. Son olarak 1 dava dosyası ise TTK m.62'e göre dava konusu olmuş, temyiz sürecinde incelenmiştir.

2016* yılında ceza dairelerine ilişkin bir dava dosyası bulunamamıştır.

Grafik 6: 2017 Yılı Hukuk Dairelerinin Kararları

Yukarıdaki grafikte 2017 yılı içerisinde Hukuk Dairelerinde temyiz sürecinde karara bağlanan ve dava dosyalarından haksız rekabete ilişkin hangi kanun maddelerine göre açılmış davalar ve yoğunluklarına yer verilmiştir. 2017 yılı içerisinde Hukuk Daireleri kararları sadece 3 tanedir. Bu dava dosyalarından 1'i TTK m.54'e göre tasarım hakkını ihlal ederek yeni ve benzer bir ürün üretmek suretiyle haksız rekabete ilişkin açılmış, 1'i TTK m.55/1.e' ye göre olağan iş şartlarına uyulmadığı gerekçesi ile 1'i de TTK m.56/1.c' ye göre açılmıştır.

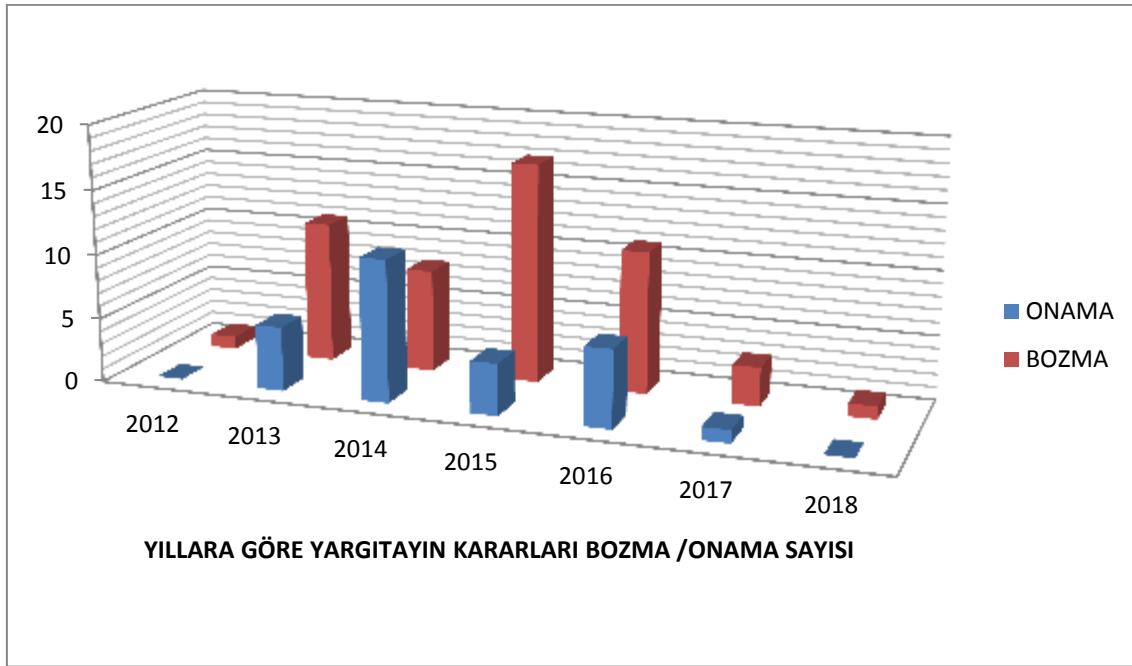
2017* Yılında 1 tane Ceza Dairelerine İlişkin Dava Dosyası Mevcuttur:

Bu dava dosyasında 554 Sayılı Tasarımın Korunması Hakkında KHK hükümlerini ihlal ederek, benzer bir ürün meydana getirmek suretiyle haksız rekabet suçu işlendiği ve soruşturma açıldığı belirtilmiştir. Ancak bu dava dosyasında yerel mahkemenin yanlış kararı Yargıtay'a başvuran taraf lehine kanun yararına bozulma işlemi yapılması için yerel mahkemeye gönderilerek, yerel mahkeme kararı bozulmuştur.

2018* Yılında 1 tane Ceza Dairelerine İlişkin Dava Dosyası Mevcuttur:

Bu dava dosyasında TTK m.62'e göre güveni kötüye kullanarak haksız rekabet yapılması ve özel belgede sahtecilik suçlarından dava açılmıştır. Ancak bu dava dosyasında yerel mahkemenin yanlış kararı Yargıtay'a başvuran taraf lehine kanun yararına bozulma işlemi yapılması için 15. Ceza Dairesine gönderilerek, bozulmuştur.

2018* yılında hukuk dairelerine ilişkin bir dava dosyası bulunamamıştır.

Grafik 7: Yıllara Yayılmış Yargıtay Kararlarına İlişkin Bozma/Onama Sayıları

Yargıtay’da haksız rekabete ilişkin 193 tane dava dosyası olduğunu belirtmiştik. Bu dava dosyalarının yaklaşık %41’ine tekabül eden kısmını yani 79 tane dava dosyasını incelediğimizi de belirtmiştik. Bu dava dosyalarına ilişkin alınan mahkeme kararlarının yaklaşık %34’ü Onama, yaklaşık %66’sı da Bozma şeklinde Yargıtay tarafından temyiz süreci sonu olarak neticelendirilmiştir. Yargıtay’ca Onama kararının alındığı en yüksek yıl 2014 iken Onama kararının alındığı en düşük yıl 2012 ve 2018 yılları olmuştur. Bozma kararının alındığı en yüksek yıl 2015 yılı iken Bozma kararının en düşük alındığı yıl olan 2012 ve 2018 yılları olmuştur.

SONUÇ

Görülen davalar içerisinde Asliye Hukuk Mahkemeleri kanunen bütün davalara bakmakla yükümlü iken Asliye Ticaret Mahkemesi dava konusunun değerine ve miktarına bakmaksızın bütün ticari davalara bakmakla yükümlü kılınmıştır.

Genel görevli Asliye Hukuk Mahkemeleri, Ticaret Mahkemeleri, Asliye Ticaret Mahkemeleri ve Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemelerinde haksız rekabet davalarına ilişkin yapılan incelemelerde, haksız rekabet ile ilgili alınan yerel mahkeme kararlarının temyiz ve istinaf süreçlerine ilişkin içtihatlarla yer verilmiştir.

Bu açıdan haksız rekabet’in Yargıtay’da temyize götürülmüş (2012-2018) yıllarını kapsayacak şekilde incelenmesi sonucunda;

2012 yılında yani Yeni Türk Ticaret Kanun’u yürürlüğe girdiği yıl, sadece 1 haksız rekabet davası Sulh Ceza Mahkemesi’nde görülmüştür. Bu dava haksız rekabet suçunun işlenmesini konu almıştır. Yerel mahkemenin yeni kanuna binaen ilk haksız rekabet davasında verdiği karar; delillerin eksikliği, suç’un sabit olmayışı ve mahkemenin yeterince araştırma yapmaması gibi nedenlerle Yargıtay’ın 7.Ceza Dairesi tarafından bozulmuştur.

2013 yılı ceza davalarının tamamı Sulh Ceza Mahkemesi 7. Ceza Dairesi tarafından incelenmiştir. Genellikle sanığın hukuki durumu, delillerin takdirinde yerel mahkemenin yanılığa düştüğü gibi hususları Yargıtay tarafından belirtilmiştir.

2013 yılı hukuk davalarının 10 tanesinden 4'ü Asliye Hukuk Mahkemelerinde (Asliye Ticaret Mahkemeleri sıfatıyla), 3'ü Fikri ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinde (Markaya tecavüz ile oluşan haksız rekabet hali), 3'ü de Ticaret Mahkemesinde görülmüştür. Davaların tamamı 11.Hukuk Dairesinde incelenmiştir.

2014 yılı için ceza davası olarak 1 dosya Ağır Ceza Mahkemesinde 15.Ceza Dairesinde görülmüştür. Görevi kötüye kullanma ve dolandırıcılık suçunun işlendiğine yönelik görüş belirtilmiştir. Aslında bu dosyada haksız rekabet TTK m.62'ye göre açılmış ancak Cumhuriyet savcısı kovuşturmayaya yer olmadığına karar verdiği için Yargıtay tarafından müdahale edilerek kanun yararına bozma yoluna gidilmiştir.

2014 yılı hukuk davalarının 18 tanesinden 3'ü Asliye Hukuk Mahkemelerinde (Asliye Ticaret Mahkemeleri sıfatıyla TTK m.55 ve m.56'ya) göre görülmüştür. 6'sı Fikri ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesinde (556 Sayılı Marka ve 554 Sayılı Tasarım Haklarının ihlali ile oluşan haksız rekabet) davalarından, 5'i Asliye Ticaret Mahkemelerinde görülürken 4'ü ise Ticaret Mahkemesinde görülmüştür. Davaların tamamı 11.Hukuk Dairesinde incelenmiştir.

2015 yılı hukuk davalarının 21 tanesinden 8'i Asliye Hukuk Mahkemelerinde (3'ü Asliye Ticaret Mahkemeleri sıfatıyla ve TTK m.55, m.56 ve m.57'ye göre 5'i Fikri ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemeleri sıfatıyla TTK m.56, m.58 ve m.59'a istinaden marka ve tasarım haklarının ihlali ile oluşan haksız rekabet durumlarına) göre görülmüştür. 5'i Fikri ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemelerinde (Marka ve tasarım hakları ihlaline ilişkin haksız rekabete yönelik), 4'ü Asliye Hukuk Mahkemelerinde görülürken 4'ü ise Ticaret Mahkemelerinde görülmüştür. Davaların tamamı 11.Hukuk Dairesinde incelenmiştir.

2016 yılı hukuk davalarının 17 tanesinden 5'i Asliye Hukuk Mahkemelerinde (4'ü Asliye Ticaret Mahkemeleri sıfatıyla ve TTK m.55, m.56'ya göre 1'i Fikri ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi sıfatıyla marka ve tasarım haklarının ihlali ile oluşan haksız rekabet durumlarına) göre görülmüştür. 12'si ise Ticaret Mahkemelerinde görülmüştür. Davaların tamamı 11.Hukuk Dairesinde incelenmiştir.

2017 yılı ceza davası olarak sadece 1 tane dava Sulh Ceza Mahkemesinde 15.Ceza Dairesinde görülmüştür. Bu davada da yine sanığın lehine gelişen kanuni süreç ile sanığın durumunun yeniden değerlendirilmesi adına işlem yapılmıştır.

2017 yılı hukuk davalarının 3 tanesinden 2'si Asliye Hukuk Mahkemeleri (1'i Asliye Ticaret Mahkemesi sıfatıyla ve TTK m.55'e göre diğeri Fikri ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemesi sıfatıyla marka ve tasarım haklarının ihlali ile oluşan haksız rekabet durumlarına) göre görülmüştür. 1'i ise Ticaret Mahkemesinde görülmüştür. Davaların tamamı 11.Hukuk Dairesinde incelenmiştir.

2018 yılında ise ceza davası olarak 1 tane Sulh Ceza Mahkemesinde 11.Ceza Dairesinde görülmüştür. Bu davada da aynı şekilde sanığın lehine gelişen kanuni süreç ile sanığın hukuki durumunun yeniden değerlendirilmesi adına işlem yapılmıştır.

Yukarıda anlattığımız gibi yapılan incelemeler neticesinde haksız rekabete ilişkin teorik anlamda yaşanan kavram karmaşası, yargılamalarda da aynı şekilde vukuu bulmuştur. Aynı

maddelere istinaden açılan davalar bazen farklı mahkemelerde incelenmiş kimi mahkemeler görevleri olmasına rağmen görevsizlik kararları vermiş kimi mahkemeler de yanlış kararlar vererek Yargıtay tarafından eleştirilmiştir.

Sonuç olarak; Hedef kitle, Ana kitle'yi tam anlamıyla yansıtmaması açısından da dava dosyaları dikkatle seçilmiştir. Şöyle ki bazı yıllarda temyize gidilen dava sayısında artış olduğundan (2014*, 2015* ve 2016*) yılları için örnek sayısını çoğaltarak bu yıllarda görülen davaları doğru bir şekilde inceleme fırsatı elde edilmiştir.

Kanaatimizce bu yıllar arasında haksız rekabet durumlarının artış göstermesinin sebebi, kanun'un; iş hayatı içerisinde yavaş yavaş uygulamaya girdiği ve bu açıdan piyasadaki işletmelerin birbirlerine karşı rekabetin yoğun olarak yaşandığı yıllar olmasından kaynaklanmaktadır. Bir anlamda bu dönem içerisinde ticaret, işletmeler açısından daha sirküle bir durum gibi görünmektedir.

Çalışma genel hatları itibarı ile nitel bir çalışma şeklinde yazılmıştır. Ancak yer yer nicel verilere de yer verilmiştir. Metodolojik olarak çalışma içerisinde yer alan dava dosyaları zaman esası sıralanmış, yüksek mahkeme tarafından dile getirilen görüşlerin yerel mahkemelerin sonraki davalarda vereceği kararları da etkilediği gösterilmiştir.

Bu çalışma ile haksız rekabet alanına ilgi duyan veya bu alana yönelik genel bir literatür taraması yapacak olan; gerek yargı mensupları gerekse de akademik camia için benzer davaları ve bu davalara ilişkin kanaatlerin yanı sıra davalara ilişkin verileri bir araya getiren bir çalışma niteliği taşımaktadır.

Kanaatlerimiz

Haksız rekabeti incelerken elde edilen bilgiler ışığında; kavramın zaruret halinde olduğu ve özellikle gelişen piyasa sistemimizin dış dünya ile kanuni ve ticari entegrasyonu ile gerçekleştirilen ticari ilişkilerimiz için mevcut durumumuzu koruyan bir anlayışla oluşturulduğu anlaşılmaktadır. Nitekim diğer kanunlarda olduğu gibi TTK da yabancı ülkelerden alınan kanun maddelerinin çevrilmesi ile ülkemizin piyasa durumuna uyarlanmıştır. Bu hususta top yekûn (bir bütün halinde) bir düzenleme yapmak yerine kanun koyucu ihtiyaç olan alanda ve konuda parçalı bir şekilde bir kısmını genel nitelikteki kanunlarımız (Borçlar Kanunu, Ticaret Kanunu) içerisine diğer bir kısmını özel nitelik taşıyan (FSEK, MARKHK, İTHHRÖK ve RK, TKHK) içerisine dâhil etmiştir.

Oysaki Arkan'ın ve Yasaman'ın kitaplarında değindiği gibi haksız rekabet kavramının oluşan bu kavram karmaşasından kurtarılması için ilgili bütün kanunlarda yer alan maddeleri ile birlikte ve haksız rekabetin ulus ötesi ticari durumları ilgilendiren boyutları ile birlikte TBMM tarafından çıkarılacak tek bir 'Haksız Rekabet Kanunu' içerisinde düzenlemek teorik düzen ve pratik ekonomik işlevsellik için daha uygun olacağı kanaatindeyiz.

Nitekim belirttiğimiz bu husus, haksız rekabet kavramını aldığımız ülkelerde başta Almanya, sonrasında İsviçre ve Fransa'da bu şekilde ayrı bir kanun şeklinde düzenlenmektedir.

Bu zarureti belirten bir diğer önemli hususta bu alandaki kanun karmaşasından kaynaklanan hususun; ticaret mahkemeleri tarafından, dava dosyalarına ilişkin olaylar incelenirken kararlarını da etkilediğini ve neredeyse açılmış dava dosyalarının birçoğunda Yargıtay'ca bozma işlemine konu olduğu incelenmiştir.

Yargıtay'a temyize gönderilen dosyalardan bazıları 01.07.2012 öncesinde meydana geldiği için ve bu tarihten sonra da temyiz de incelendiği için, Yargıtay yeni kanuni düzenlemeye göre inceleme yaparak yerel mahkemelerin bir kısım kararlarını düzenlemeye uymadığı için bozmuştur. Bir diğer husus davaların yoğunluğu ve yargının iş yükünün fazlalığı Yargıtay'ın kararlarının gecikmesine neden olmaktadır.

Nitekim bu yüzden de dava ilk açılış tarihi ile nihai karar tarihi arasında uzun bir dönem geçmekte ve bu süre içerisinde de bazen yeni düzenlemelerin hayata geçirildiği görülmektedir.

Haksız rekabet suçlarına ilişkin görülen ceza davalarında genellikle kanun yararına bozma talebi ile başvurular yapılmıştır. Bu durumun sebebi istinaf ve temyiz süreçlerine gidilmeden kesinleşen kararlar ve verilen yerel mahkeme kararlarının hukuka uygun olmamasıdır. Zaten bu hususları tespit eden Adalet Bakanlığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına başvurarak davayı kişi lehine bozdurur.

Aslında Türk Ceza Kanunu'na hâkim bir durum olan bu hususta 'Kanunlar kişi lehine olursa geçmişe yürütülür' lafzı zaten kullanılmıştır. Burada yerel mahkemelerin karar vermeden önce bu hususa dikkat etmesi gerekir.

Her yeni kanun'un yürürlüğe girmesini müteakip Yargıtay'daki her bir daire kendi görev alanına giren konularda içtihat yayınlamalı ve daha isabetli kararların alınması için de özellikle haksız rekabet ile ilgili konularda Yargıtay Büyük Genel Kurulu tarafından içtihatları birleştirme kararları alınmalıdır. Böylelikle yerel mahkemelerin daha isabetli kararlar alacağını, Yargıtay'ın da iş yükünün azalabileceği kanaatindeyiz.

KAYNAKLAR

- Yargıtay 7.Ceza Dairesi 2012/30995 E. 2014/2262 K. Şubat 2014 s.1-2
Yargıtay 7.Ceza Dairesi 2013/5258 E. 2013/11967 K. Mayıs 2013 s.1
Yargıtay 7.Ceza Dairesi 2013/5259 E. 2013/11761 K. Mayıs 2013 s.1
Yargıtay 7.Ceza Dairesi 2013/17900 E. 2014/11109 K. Haziran 2014 s.1
Yargıtay 7.Ceza Dairesi 2013/12553 E. 2014/11609 K. Haziran 2014 s.1
Yargıtay 7.Ceza Dairesi 2013/3960 E. 2014/14689 K. Temmuz 2014 s.1
Yargıtay 7.Ceza Dairesi 2013/12892 E. 2014/21408 K. Kasım 2014 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2013/8957 E. 2013/12548 K. Haziran 2013 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2013/17735 E. 2014/237 K. Ocak 2014 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2013/12216 E. 2014/2346 K. Şubat 2014 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2013/14322 E. 2014/3814 K. Şubat 2014 s.1-2
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2013/15130 E. 2014/4923 K. Mart 2014 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2013/2768 E. 2014/7162 K. Nisan 2014 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2013/15672 E. 2014/7471 K. Nisan 2014 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2013/18035 E. 2014/12710 K. Temmuz 2014 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2013/9844 E. 2014/13669 K. Eylül 2014 s.1

- Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2013/12796 E. 2014/14333 K. Eylül 2014 s.1-2
Yargıtay 15.Ceza Dairesi 2014/12538 E. 2014/17204 K. Ekim 2014 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2014/7306 E. 2014/9849 K. Mayıs 2014 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2014/4049 E. 2014/11107 K. Haziran 2014 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2014/5946 E. 2014/11805 K. Haziran 2014 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2014/5617 E. 2014/11950 K. Haziran 2014 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2014/10388 E. 2014/13493 K. Eylül 2014 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2014/9641 E. 2014/13926 K. Eylül 2014 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2014/5701 E. 2014/14302 K. Eylül 2014 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2014/7722 E. 2014/14445 K. Eylül 2014 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2014/10324 E. 2014/15501 K. Ekim 2014 s.1-2
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2014/11131 E. 2014/18910 K. Aralık 2014 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2014/15336 E. 2015/610 K. Ocak 2015 s.1-2
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2014/15833 E. 2015/1028 K. Şubat 2015 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2014/17124 E. 2015/2127 K. Şubat 2015 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2014/17924 E. 2015/2925 K. Mart 2015 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2014/18426 E. 2015/3474 K. Mart 2015 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2014/18802 E. 2015/3922 K. Mart 2015 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2014/19194 E. 2015/4355 K. Mart 2015 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2014/19065 E. 2015/13291 K. Aralık 2015 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2015/260 E. 2015/1031 K. Şubat 2015 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2015/1519 E. 2015/7130 K. Mayıs 2015 s.1-2
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2015/1682 E. 2015/7289 K. Mayıs 2015 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2015/1898 E. 2015/7377 K. Haziran 2015 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2015/2674 E. 2015/7615 K. Haziran 2015 s.1-2
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2015/2334 E. 2015/7893 K. Haziran 2015 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2015/2572 E. 2015/8392 K. Haziran 2015 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2015/4006 E. 2015/11039 K. Ekim 2015 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2015/4509 E. 2015/12220 K. Kasım 2015 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2015/2141 E. 2016/474 K. Ocak 2016 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2015/6374 E. 2016/716 K. Ocak 2016 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2015/6439 E. 2016/688 K. Ocak 2016 s.1-2

- Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2015/6937 E. 2016/1074 K. Şubat 2016 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2015/7249 E. 2016/1583 K. Şubat 2016 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2015/14144 E. 2016/2966 K. Mart 2016 s.1-2
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2015/8030 E. 2016/3067 K. Mart 2016 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2015/7809 E. 2016/3831 K. Nisan 2016 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2015/11787 E. 2016/5844 K. Mayıs 2016 s.1-2
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2015/11728 E. 2016/9020 K. Kasım 2016 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2015/12293 E. 2017/343 K. Ocak 2017 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2015/12851 E. 2017/2255 K. Nisan 2017 s.1-2
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2016/7857 E. 2016/7449 K. Eylül 2016 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2016/12344 E. 2016/8982 K. Kasım 2016 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2016/12240 E. 2016/9015 K. Kasım 2016 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2016/12246 E. 2016/9151 K. Kasım 2016 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2016/12168 E. 2016/9641 K. Aralık 2016 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2016/5604 E. 2017/7451 K. Ocak 2017 s.1-2
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2016/563 E. 2017/3253 K. Mayıs 2017 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2016/862 E. 2017/3893 K. Haziran 2017 s.1-2
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2016/3835 E. 2017/5898 K. Ekim 2017 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2016/12821 E. 2017/6321 K. Kasım 2017 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2016/13675 E. 2017/6672 K. Kasım 2017 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2016/8790 E. 2017/7058 K. Aralık 2017 s.1-2
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2016/10735 E. 2018/1343 K. Şubat 2018 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2016/8038 E. 2018/2182 K. Mart 2018 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2016/11557 E. 2018/3347 K. Mayıs 2018 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2016/12373 E. 2018/4011 K. Mayıs 2018 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2016/12322 E. 2018/3983 K. Mayıs 2018 s.1
Yargıtay 15.Ceza Dairesi 2017/15524 E. 2017/8553 K. Nisan 2017 s.1-2
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2017/368 E. 2018/5633 K. Eylül 2018 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2017/16 E. 2018/5974 K. Ekim 2018 s.1
Yargıtay 11.Hukuk Dairesi 2017/2370 E. 2018/8090 K. Aralık 2018 s.1-2
Yargıtay 11.Ceza Dairesi 2018/4543 E. 2018/6899 K. Eylül 2018 s.1-2

İnternet Ekleri

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb>